

Je povinností obcí zajišťovat údržbu příjezdových komunikací k soukromým rodinným domům?

Tato problematika Vás bude jistě zajímat i vzhledem k blížícímu se zimnímu období, a proto začneme od začátku. Pozemní komunikace se podle zákona o pozemních komunikacích dělí na několik kategorií. Jsou to dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace. Nás budou nejvíce zajímat místní a účelové komunikace.

Účelové komunikace slouží mimo jiné ke spojení nemovitostí pro potřeby jednotlivých

vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi. Vlastníkem veřejně přístupných účelových komunikací může být prakticky kdokoliv, právnická nebo i fyzická osoba. Ovšem žádný právní předpis nestanovuje majitelům těchto komunikací žádné povinnosti, co se týká oprav, ani povinnosti provádět například zimní údržbu.

Jiná situace nastane, jestliže se jedná o místní

komunikace. Místní komunikace jsou veřejně přístupné pozemní komunikace, které slouží převážně místní dopravě na území obce a jsou ve vlastnictví obce. Tyto komunikace, které jsou vedeny ve zvláštní evidenci, tzv. Pasportu místních komunikací, nemohou mít jiného vlastníka, žádná jiná právnická osoba kromě obce a ani fyzická osoba nemůže vlastnit místní komunikaci. A obce také mají povinnost se o údržbu těchto komunikací starat.

Takže, jestli bydlíte u silnice, která je zařazena do kategorie místní komunikace, a tato silnice není uvedena v nařízení obce, kterým se vymezují úseky místních komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje zimní údržba, tak se o úklid sněhu postará obec. V ostatních případech doporučujeme obrátit se na vlastníky pozemků a dohodnout si údržbu s nimi. Individuálně lze zimní údržbu těchto komunikací dohodnout i s obcí, ovšem za úplaty a pouze v době, kdy právě nebude prováděna údržba obecních komunikací.

Více informací také zjistíte na webových stránkách obce www.obecmalamorava.cz, kde je zveřejněn plán zimní údržby místních komunikací a Nařízení obce č. 1/2019, kterým se vymezují úseky místních komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost a schůdnost odstraňováním ledu a náledí.

Obecní úřad Malá Morava

Leo Express představil své vozy

Blíží se 15. prosinec 2019, kdy vstoupí v platnost nový vlakový jízdní řád. V naší oblasti se jedná o změnu zcela zásadní, protože s končícím jízdním řádem bude minimálně na deset následujících let ukončeno také provozování vlaků národním dopravcem České dráhy, a. s.

Na objednávku Pardubického kraje bude dopravní obslužnost osobních vlaků na tratích Ústí nad Orlicí - Mlýnský Dvůr, Dolní Lipka - Hanušovice a sruš Lichkov do polské Wrocław zajišťovat a přeskup společnost Leo Express.

Ta v září letošního roku představila cvičnou jízdu z Ústí nad Orlicí do Lichkova motorové jednotky LINT od Alstomu. Ty si firma najala na celých deset let s opcí na dalších pět let, pokud by její činnost na uvedených tratích pokračovala.

Pronajato má celkem 11 kusů dvouvozových motorových jednotek LINT 41 a čtyři kusy motorových vozů LINT 11. Ty dokážou vyvinout rychlost 120 km/h, bohužel povolená traťová rychlost je na trati do Hanušovic pouze 50 km/h. Dvouvozové jednotky mají kapacitu 120 míst, motorový vůz 70. Vozy jsou nízkopodlažní, ke komfortu cestujících bude sloužit klimatizace, Wi-Fi a USB zásuvky. Všechny motorové jednotky ještě musí podstoupit traťové bezpečnostní zkoušky.

Podle projednávaných návrhů jízdního řádu mají na trati Dolní Lipka - Hanušovice i nadále jezdit čtyři páry vlaků, a to pouze o víkendech.

Arnošt Juránek

Fotografie motorové jednotky LINT v železniční stanici Letohrad, která prochází přestavbou.

Foto Aleš Filip

Letní kino znovu žije

V pátek 23. srpna 2019 se u obecního úřadu konalo letní kino. Diváci měli možnost pod širým nebem od devíti večer shlédnout animovanou rodinnou komedii Yeti se vrací.

Zejména děti upřeně sledovaly příběh malého yetiho Miga, který vyprávěl veselý příběh o přátelství,

odvaze a radosti z objevování světa.

Byli jsme mile překvapeni, kolik návštěvníků na promítání dorazilo, a tak si akci příští léto určitě zopakujeme.

OÚ Malá Morava

OBEC MALÁ MORAVA VÁS ZVE NA

PROGRAM:

- ★ Vystoupení dětí z mateřské školy
- ★ Mikulášská klaunská show
- ★ Mikulášská nadílka
- ★ Rozsvícení vánočního stromu
v 17:00 hodin
- ★ Vystoupení dětí ze ZŠ Bohdíkov
- ★ Vánoční dětská diskotéka
s Mimoněm a Olafem
z ledového království
- ★ Hudební skupina s vánočními
a pohádkovými písničkami

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Pro návštěvníky
je připraveno
bohaté
občerstvení
se specialitami
z domácí
zabíjačky.

Pro případ
nepříznivého
počasí
je připraven
vytápěný
velkokapacitní
stan.

PÁTEK 29.11.2019
15.00 HODIN
U OBECNÍHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM POTOKU

Zasedání sněmu MKS a shromáždění u zemského stromu

Dne 31. srpna 2018 zasadili členové spolku Království Kralického Sněžníku na pozemku v katastru obce Malá Morava při silniční křižovatce na Zlatý Potok moravský zemský strom.

Už před staletími se stalo zvykem vysazovat při nejrušnějších příležitostech stromy na připomenutí kde čeho: konce starého režimu, začátku režimu jiného, na bratrství, připomenutí významné návštěvy. Jsou to památníky, které také mnohdy připomínají událost, na kterou bychom časem raději zapomněli.

Vysazení zemského stromu na Malé Moravě bylo uskutečněno s jinou myšlenkou: zasadíme strom, který nám bude připomínat naše vlastní kořeny, místa kde jsme se narodili, odkud pocházíme, symbol naší příslušnosti k určitému kraji, k určité zemi. Naši rodnou zemí je Morava. Země s téměř tisíc pět set let starou historií a tradicí, země, která měla přestat existovat už po roce 1918 a nemá existovat ani v představách současných vládců České republiky. Zemský strom bude připomínkou, že tak, jako strom zapustí kořeny do půdy, tak Morava měla, má a bude mít své kořeny v Evropě. Tak Moravané měli, mají a budou mít své kořeny ve své moravské zemi.

V pátek 6. září 2019 odpoledne zorganizoval spolek Království Kralického Sněžníku druhý ročník setkání u zemského stromu na Malé Moravě.

Dostavili se zástupci několika organizací spolupracujících u Moravského kulatého stolu. I když zazpívali moravskou hymnu „Moravo, Moravo“ a hymnu slovanskou, žádné okázalé ceremonie se neplánovaly a také nekonaly. Šlo o setkání přátel se stejnými cíli a s podobnými názory, o sdílení zkušeností z rozšiřování těchto názorů, o dru-

né rozhovory mezi lidmi, kteří pochopili, že pro úspěšné prosazování myšlenek na obnovení moravské samosprávy je spolupráce nezbytná

V podvečer 6. září 2019 se ve Starém Městě pod Sněžníkem, v sále Kulturního domu, konalo 29. zasedání Sněmu Moravského kulatého stolu.

Zajištění průběhu jednání Sněmu se ujal opět spolek Království Kralického Sněžníku ve spolupráci s vedením města, významnou měrou se podíleli také členové politické strany Moravané. Účast delegátů členských i hostujících organizací, které Moravský kulatý stůl sdružuje, byla nad očekávání početná.

V úvodu jednání představil Staré Město pod Sněžníkem starosta obce, s organizačními záležitostmi 30. ročníku Pochodu k prameni Moravy, který se konal následujícího dne – v sobotu 7. září. Starosta seznámil zástupce pořadatelského spolku „Moravané Šumperska“ se souběžně pořádaným 10. ročníkem Mezinárodního výstupu na Kralický Sněžník, společně se zástupkyní organizačního výboru.

Při vlastním jednání 29. Sněmu MKS byla projednána přítomnými delegáty řada záležitostí, týkající se chodu a spolupráce členských organizací, z jednání také vzešlo několik usnesení. V prvé řadě je to opakování výzvy k součinnosti všech promoravských spolků při přípravě na Sčítání lidu v roce 2021.

Při Sčítání lidu v roce 2021 se naskytá všem Moravanům příležitost dokázat, že zachování úcty k našim předkům, zachování historie a tradic, ani budoucnost naší vlasti Moravy pro nás nejsou záležitosti lhotejné. Přihlasme se tedy k příslušnosti k zemi Moravské, ať ji vnímáme občansky nebo národnostně tím, že do kolonky „národnost“ na sčítacím archu dopíšeme slovo „moravská“. K zajištění vysvětlení a alespoň částečného rozšíření povědomí o důležitosti tohoto aktu je, podle názoru účastníků Sněmu Moravského kulatého stolu, nutnost spojit síly všech organizací a jednotlivců, kteří se nedokážou smířit se současnou situací v České republice, kdy je vytrvale oficiálními místy existence Moravanů a země Moravy popírána.

Členské i hostující organizace Moravského kulatého stolu jsou vyzývány k zajištění dostateč-

ného počtu účastníků besed a přednášek a vhodného prostoru k uskutečnění těchto besed na různých místech Moravy a Slezska. Témata z různých oblastí společenského rozvoje na Moravě jsou připraveni přednášet odborníci z řad historiků, právníků a vysokoškolských pracovníků.

Sněm vzal na vědomí informaci o konání druhého ročníku akademické konference „Morava 1918“ s podtitulem „Symboly země“, která se pod záštitou Moravského kulatého stolu uskuteční v sobotu 19. října od 14 hodin v prostorách Moravského zemského muzea na Zelném rynku v Brně. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Tricáté jednání Sněmu MKS se uskuteční na přelomu listopadu a prosince tohoto roku v Brně.

Milan Trnka

Dne 5. září proběhlo druhé Setkání u moravského zemského stromu. V péči o strom má velkou zásluhu pan Zdeněk Mikulíč. Zaléval jej v době letního sucha, proto mu patří náš dík. Foto Dana Smítalová

Naší jubilanti

V září oslavil 70 let
pan Ing. Stanislav MLYNÁŘ

V říjnu slaví 70 let
paní Hedvika JEREMKOVÁ
a 65 let

paní Libuše PACÁKOVÁ.
Všem našim jubilantům
srdečně blahopřejeme.

Vzpomínka

„Už Tě andělé zavolali k sobě...“

7. října se zastavil čas. Navždy odešel Pepča Merčák, Vojtiškov bez něho už nikdy nebude jako dřív...

„Budeš tady moc chybět, chlapec, ale v našich srdcích a vzpomínkách zůstaneš napořád

Kamila Tóthová

Mobilní aplikace pro první pomoc a vyhledání zraněného přes GPS

V březnu 2016 představila Zdravotnická záchranná služba České republiky novou mobilní aplikaci ZÁCHRANKA, která je pomocníkem při hledání polohy zraněných osob, které potřebují pomoc. Pokud tuto aplikaci ještě nezná-

te, měli byste si ji co nejdříve stáhnout, protože i vám se hodí. Stačí stisknout nouzové tlačítko a odesíláte nouzovou zprávu s vaší přesnou polohou a zároveň vytáčíte rychlou záchrannou službu 155. Aplikace toho umí ale mnohem víc.

Pojďme si ji představit:

Ať už se nacházíte kdekoli, nikdy nevíte, co se vám může stát. V nečekaných chvílích pro vás bude aplikace ZÁCHRANKA vším.

1. Alarm pomoci 155

Když potřebujete rychlou pomoc:

1. otevřete si aplikaci ZÁCHRANKA ve vašem mobilním zařízení.

2. přidržíte po dobu 3 vteřin NOUZOVÉ TLACÍTKO.

Tim dojde k odeslání nouzové zprávy na číslo 155, a to včetně přesné polohy kde se nacházíte s vaším mobilním zařízením.

Zároveň dojde k automatickému vytočení čísla 155 záchranné služby.

Záchranná operace začne až v momentě, kdy dojde k telefonickému spojení s operátorem dispečinku.

Co je dobré vědět

Nouzová zpráva se odesílá přes datové (internetové) připojení. V případě, že nemáte tzv. mobilní internet, odešle se zpráva jako SMS.

ZNEUŽITÍ APLIKACE JE TRESTNÉ! Pokud byste NOUZOVÉ TLACÍTKO nechtěně aktivovali, lze odeslání nouzové zprávy do 5 vteřin zrušit.

2. Lokátor GPS polohy s navigací

LOKÁTOR vám řekne vaši přesnou GPS adresu a ukáže vám, kde je nejbližší lékařská pomoc, zubní lékař, lékárna nebo dokonce automatizovaný externí defibrilátor (AED).

Mapa zdravotnických zařízení a jiných zájmových bodů se vám hodí ve městě, ale i na obvyklé procházce v lese.

Když se nacházíte poblíž nějaké pomoci, pomůže vám rychlá NAVIGACE, která je součástí aplikace ZÁCHRANKA. Jednoduše vás doveze z mapy na místo pomoci.

Co je dobré vědět

Poloha zraněného je odesílána prostřednictvím GPS a v mnoha případech rapidně zvyšuje šanci na přežití.

3. Průvodce první pomocí

Aplikace ZÁCHRANKA obsahuje také rychlý interaktivní kurz první pomoci, který vám pomůže z té nejhorší situace.

Slouží nejen jako naučný prostředek, ale také pro případ naléhavé první pomoci v reálné situaci – například v tramvaji, při nehodě nebo u vody. Proveďte vás nejdůležitějšími kroky při poskytování první pomoci a ukáže vám, co a jak máte přesně dělat při resuscitaci a umělé dýchání.

Co je dobré vědět

Při nastavení aplikace ZÁCHRANKA může jednotlivce uvést svá závažná onemocnění, která mohou též při záchranné činnosti hrát zásadní roli.

Aplikace ZÁCHRANKA je určena pro všechny druhy mobilních telefonů, tabletů a podobných zařízení s operačním systémem Android nebo iOS (Apple). V současnosti se připravuje také verze pro Windows Phones.

Zdroj: www.bezpecnostprace.info

Nepovolené vypouštění splašků

Již v minulosti jsme upozorňovali na nešvar mnohých majitelů rodinných domů a rekreačních objektů, kteří bez povolení vypouštějí odpadní splaškové vody do přírody. Situace se ovšem nelepší, spíše těchto případů přibývá.

Proto bych rád tímto požádal občany, kteří mají například netěsnou jímku, či pouze úmyslně vypouštějí odpady, aby těchto činností zanechali, odstranili závady a předešli tak sankcím orgánů životního prostředí, které mohou fyzic-

kým osobám udělit pokutu až 50 000 Kč. Podnět k prošetření České inspekci životního prostředí totiž může podat kdokoli, kdo znečištění zjistí.

Odvoz a likvidaci splaškových vod v našem okolí provádí například společnost Služby města Králíky, s. r. o., Růžová 462, Králíky, tel.: 465 631 320 nebo pan Jan Beer, Za Moravou 203, Hanušovice, tel.: 608 934 852.

Antonín Marinov

V tomto roce se budova našeho obecního úřadu dočká nové střechy, a to za půlmilionové dotace z Programu obnovy venkova Olomouckého kraje 2019.

Foto Petr Mahel

Vyhazovat slupky ovoce a zeleniny je chyba

Pro své zdraví děláte vše. Vyhýbáte se nezdravým jídlům, pravidelně cvičíte, dodržujete pitný režim, dostatečně spíte, udržujete se v psychické pohodě. V rámci zdravého stravování potřebuje naše tělo přijímat optimální množství vitamínů a minerálů. Zařazením ovoce a zeleniny do jídelníčku máte ale jen napůl vyhráno.

Nákup čerstvého ovoce a zeleniny je prvním krokem k zajištění maximálního přísunu potřebných živin. Čerstvé ovoce poznáte snadno – není promáčklé, nemá žádné povrchové vady a na první pohled zaujme svou zářivou barvou. Takové plody by měly být co nejméně vystavovány změnám teplot, světla a vlhkosti. V důsledku častých výkyvů totiž velice rychle ztrácí živiny.

Využijte sezóny a místo dovážené nabídky v supermarketu dejte přednost farmářským trhům. Farmářské potraviny jsou chuťově výraznější, bohatší na živiny a zaručeně lépe skladovány. Navíc jejich koupí podpoříte místní farmáře a rozvoj lokálního zemědělství.

Pokud nemáte k dispozici přísun sezonního čerstvého ovoce a zeleniny, nezoufejte. Mějte na paměti, že zmrazené produkty jsou adekvátní a praktickou náhradou, která může v některých případech obsahovat stejné množství živin. Do mrazáku totiž putují ve fázi největší zralosti, díky čemuž dochází k minimálním ztrátám vitamínů.

Rozlučte se se škrabkou

Před zpracováním plody jemně, ale důkladně omyjte. V žádném případě je nedrhňte. Pokud je škrabka na ovoce a zeleninu prvním pomocníkem, po kterém sáhnete, je čas se s ní rozloučit. Slupka a kůrka jsou totiž bohatým zdrojem vitamínů, minerálů a vlákniny. Není třeba loupat potraviny, jako jsou jablka, brambory, mrkev či okurky.

Připravte si skutečnou vitamínovou bombu v podobě smoothie. Jednoduše rozmixujte ovoce podle vlastního výběru, přidejte třeba rostlinné mléko, jogurt, proteinový prášek nebo chia semínka a dopřejte si zdravou a výživnou snídani v podobě krémového nápoje.

Banány jsou bohaté na vitamíny B6 a B12 a minerály draslík a hořčík. Málokdo ale ví, že nejvíce těchto živin obsahuje jeho slupka! Jak ji můžete využít? Přidejte banánovou slupku do

svého snídanového smoothie koktejlu. Stačí ji pár minut povařit ve vodě do změknutí a přidat do mixéru k ostatním surovinám.

Recept na smoothie: Ranní energetik

- 2 banány (včetně povařených slupek),
- půl lžičky chia semínek,
- hrst borůvek,
- čtvrtku manga,
- 50 g jogurtu řeckého typu,
- 250 ml rostlinného mléka.

Běžně se kombinace ovoce a zeleniny nedoporučuje. Výjimkou je ovšem listová zelenina, která si báječně rozumí se všemi druhy ovoce a skvěle funguje jako zpestření smoothie koktejlů. Využijte například špenát, který je bohatý na draslík a má vysoké antioxidační účinky, nebo hlávkový salát, který váže tukové látky a účinně pomáhá při hubnutí.

Recept na smoothie: Zelenáč

- hrnek baby špenátu,

- 1 zelené jablko,
- 1 banán,
- špetka skořice,
- 250 ml rostlinného mléka,
- 1 odměrka proteinového prášku Formula 3.

Jak na tepelnou úpravu?

Vaření, pečení, smažení, dušení – nešetrou tepelnou úpravou můžete přijít o vysoké množství vitamínů a dalších živin. K nejmenším ztrátám dochází při přípravě zeleniny v páře. Vzhledem k tomu, že jídlo nepříjde do styku s vodou, zachová vzácné a ve vodě rozpustné vitamíny B a C.

Pokud se rozhodnete zvolit variantu pečení, nakrájejte suroviny na co nejmenší kousky. Tím se celková doba pečení výrazně zkrátí, čímž zůstane zachován vyšší podíl živin a cenných vitamínů. Obecně platí, že čím kratší je tepelná příprava, tím více živin uchováte v potravinách. Z toho důvodu je například čínská technika stir-fry zdravou a rychlou variantou přípravy pokrmů.

Zdroj: ctidoma.cz

Ohlédnutí za poutí v Podlesí

Společná fotografie kostelníků z Hanušovicka a okolí na letošní poutní slavnosti v Podlesí.

Jaký jsem já, takoví jsou oni

Každá společnost si vytváří svá pravidla, nebo zákony. A očekává, že každý jedinec to bude respektovat a dodržovat. Moje zkušenosti takové nejsou. Využívám autobusovou linkovou dopravu a vidím, jak někteří z nás na zastávkách kouří, jako by se nic nedělo. Že nejenže nedodržují zákon, ale ukazují mladé generaci, že zákony se dodržovat nemusí.

Když nepořádek na zástavce dělá mládež, tak to nám vadí, ale kdo za to může? My, dospěláci. Jací jsme my, taková je naše mládež.

Zákaz kouření platí na prostoru třiceti metrů před označením zastávky a pěti metrů za ním ve směru jízdy. K tomuto pětatřicetimetrovému pásu je nutné přičíst ještě pět metrů na šířku. Prosím kuřáky, respektujte to.

Petr Mahel

Na kuchyňské zbytky nejlepší jsou slípky! *domáci*

Proč je dobré a důležité třídit (kompostovat) bio odpad?

Zbytky z kuchyně tj. slupky od zeleniny, ovoce, zbytky pečiva, sedlina z kávy a tak dále, to vše je původcem zápachu, který se z popelnic předešlým v letních měsících často line. Zapomínat bychom neměli ani na larvy a mouchy, které v takovýchto popelnicích doslova hoduji. Máte plechovou popelnic a rezaví vám dno? Tak vězte, že je to kvůli bio odpadu, který obsahuje až 80 % vody. Navíc je na skládce biologicky rozložitelný odpad původcem skleníkových plynů a toxických výfuků. To jsou hlavní důvody, proč bio odpad do popelnice **NEPATŘÍ!!!**

Jak tedy správně nakládat s bio odpadem?

Ideálním řešením, jak se vypořádat s biologicky rozložitelným odpadem ze zahrady, a především také s kuchyňským bio odpadem, je kompostování. Správné kompostování není žádná věda. Stačí dodržovat jednoduchá pravidla, aby kompost nevysychal, nebo naopak nezačal hnit, čas od času prohodit vidlemi, a je to. Díky pestrému složení vám poté vznikne kvalitní hnojivo nebo do květináčů. Správný kompost navíc vůbec nezapáchá!

Co vše mohu kompostovat?

Do kompostérů můžete dát: zbytky jídla, ovoce, zeleniny, pečivo, květiny vč. hlíny, trávu, listy, papírové kapsníčky a utěrky v menší míře, čajové sáčky, kávové filtry a sedlinu, trus býložravých zvířat, proložky od vajíček, pečící papír a další.

Slepice domácí – nejlepší pomocník s bio odpadem!

Kromě kompostování je také skvělý způsob, jak naložit s bio odpadem, domácí chov slepic. Bohužel úbytek domácích chovů je smutným trendem dnešní doby. Přitom mít doma pár slepiček, má hned několik benefitů! Slepičky se vám s radostí postarají o zbytky z kuchyně – i o ty živočišné! Díky pestré skladbě bio odpadu z kuchyně navíc mají slepičky dostatek zábavy a laskomin, za což se vám odvděčí kvalitním domácím vejcem. Ten pocit, že nepřítvátíte jídlům (zbytky nejsou odpadem, ale krmivem) a že se v klecovém velkochovu mačká o něco méně slepiček, fakt stojí za to. Slepičí trus, tzv. „slepičince“, slouží také jako velmi kvalitní hnojivo, které se dnes dokonce i prodává a ne zrovna levně.

Více informací můžete najít na YouTube, Facebooku nebo Instagramu – **MOJE ODPADKY**.

MOJE ODPADKY
 MOJE ODPADKY
 MOJE ODPADKY

MOJE ODPADKY

Státní
veterinární
správa

Povinné „čipování“ psů!

Od 1. 1. 2020 bude povinné očkování psa proti vzteklině platné pouze v případě, že je pes označený mikročipem

Číslo mikročipu musí být zaznamenáno v dokladu o očkování psa (pas, očkovací průkaz)

Štěňata musí být označena mikročipem nejpozději v době prvního očkování proti vzteklině

Mikročipem nemusí být označeni psi s jasně čitelným tetováním provedeným před 3. 7. 2011

Zápis z 5. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 12. 9. 2019 v sále kulturního domu na Malé Moravě

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Walter Köhler (1), Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4) – od 16:20 hod., Štěpán Morong (5), Petr Pospíchal (6), Ing. René Šebek (8) – od 16:05 hod., Mgr. Olga Temňáková (9).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce:

Svoboda Karel (7) – omluven

Přítomní občané:

Jan Urban, Anna Urbanová, Jan Urban ml., Milan Sedlačík, Jiří Gonda, Josef Čermák, Jana Mikulíčková, Irena Kouřilová, Štefan Fatura, Věra Vejnarová, Josef Richter.

Hlasování zastupitelů:

(+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno šest zastupitelů, a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné. Starosta dále navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení.
5. Mezitimní závěrka 1-6 2019.
6. Výsledek hospodaření 1-7 2019.
7. Rozpočtové opatření.
8. Opatření starosty.
9. Pachtovné nemovitostí.
10. Nájemné v bytech.
11. Plán zimní údržby.
12. Revize knih.
13. Rozpočtová změna MŠ Malá Morava.
14. Veřejnoprávní smlouva.
15. Nákup unimobuňky.
16. Žádost o odprodej nemovitosti Sklené.
17. Žádost o převod pozemků.
18. Žádost o pronájem nebytových prostor.
19. Žádost o zřízení věcného břemene.
20. Souhlas se stavbou Zlatý Potok.
21. Stavební úpravy rodinného domu.
22. Zpráva o kontrole hospodaření v lese.
23. Diskuze.
24. Závěr jednání.

1. Schválení programu

Starosta seznámil přítomné s návrhem programu dnešního jednání. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele zápisu z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu pana Petra Pospíchala a Waltra Köhlera.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

V 16:05 hod. se na jednání dostavil Ing. René Šebek.

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu v uplynulém období. Informoval taky o výsledku výběrového řízení a podpisu smlouvy o dílo na opravu střechy obecního úřadu. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí plnění zprávu o plnění usnesení.

5. Mezitimní závěrka 1-6/2019

Starosta seznámil přítomné se čtvrtletní mezeitimní účetní závěrkou.

ZO bere na vědomí zveřejnění a obsah mezeitimní účetní závěrky za období 1-6/2019.

6. Výsledek hospodaření obce za období leden až červenec 2019

Starosta Antonín Marinov seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až červenec 2019.

7. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 100013/2019, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i výdajích o 225.000,- Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/02: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100013/2019.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

8. Provedená rozpočtová opatření starosty

Starosta obce seznámil zastupitele s opatřeními č. 16, 17, 18, 19 a 20/2019, kterými starosta schválil a provedl rozpočtová opatření č. 100008/2019–100012/2019 v jeho působnosti. Kompletní znění opatření je přílohou č. 2 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí provedená opatření.

9. Pachtovné nemovitostí

Současná cena za pronájem/pacht obecních pozemků je od roku 2005 stále stejná, a to ve výši 500,- Kč za 1 ha (10.000 m²), s tím, že minimální platba je 100,- Kč. Návrhem tohoto bodu jednání je zvýšit nájemné/pachtovné na částku 1.000,- Kč za 1 ha, s minimální platbou ve výši 200,- Kč. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/03: ZO schvaluje s účinností od 1. 1. 2020 roční pachtovné/nájemné obecních pozemků ve výši 1.000,- Kč/ha, s minimální platbou 200,- Kč.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Nájemné v bytech

Výše nájemného v obecních bytech se od roku 2009 neměnila, a proto byl předložen k projednání návrh na jeho zvýšení o 15 % podle výměry podlahové plochy. U bytů se smlouvou na dobu neurčitou musí být ovšem vyžádán souhlas nájemníků. V případě nesouhlasu, musí o zvýšení nájemného rozhodnout soud a určit obvyklé nájemné. Proběhla všeobecná diskuze.

2019/05/04: ZO schvaluje zvýšení nájmu obecních bytů o 15 % dle výměry podlahové plochy.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

11. Plán zimní údržby

Starosta informoval přítomné, že v současné době platí Nařízení obce 1/2012, kterým se stanovuje plán zimní údržby a seznam místních komunikací, na kterých se z důvodu malého dopravního významu nebude pro-

vádět zimní údržba. Jelikož se vyskytly žádosti o změnu plánu, je předložen k projednání návrh na jeho aktualizaci. V nových dokumentech již bude oddělen plán zimní údržby a seznam místních komunikací, kde nebude zimní údržba prováděna. Ing. Richter informoval přítomné, že má pronajatou komunikaci v Křivé Vodě. Starosta sdělil, že obec žádala o převody pozemků pod místními komunikacemi do majetku obce od Státního pozemkového úřadu. Převody některých pozemků byly ovšem zamítnuty, a proto dál obec nemůže opravovat a udržovat tyto komunikace a je potřeba vše řešit s vlastníky pozemků. Proběhla všeobecná diskuze.

V 16:20 se před hlasováním na jednání dostavil pan Pavel Morong.

2019/05/05: ZO schvaluje Nařízení obce Malá Morava č. 1/2019, kterým se vymezují úseky místních komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí.

Hlasování: 7:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	0	+	+	×	+	+

2019/05/06: ZO schvaluje Plán zimní údržby

Hlasování: 7:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	0	+	+	×	+	+

12. Revize knih

Součástí důvodové zprávy je protokol o revizi knihovních fondů v obecní knihovně Podlesí a návrh na vyřazení knihovních fondů z této knihovny. Důvodem vyřazení je jejich zastaralost a opotřebovanost. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/07: ZO souhlasí s vyřazením knihovních fondů z knihovny Podlesí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

13. Rozpočtová změna MŠ Malá Morava

Ředitelka Mateřské školy Malá Morava požádala zastupitelstvo obce o navýšení příspěvku na provoz o 43.000,- Kč. Důvodem jsou zvýšené náklady na dovoz stravy dětí a náklady na opravu kotle. Dále ředitelka požádala o schválení rozpočtového opatření č. 1/2019. Opatření je přílohou č. 3 tohoto zápisu. Proběhla všeobecná diskuze o nutnosti opravy a o ceně za opravu kotle.

2019/05/08: ZO schvaluje navýšení příspěvku na provoz Mateřské školy Malá Morava o 43.000,- Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2019/05/09: ZO schvaluje rozpočtové opatření MŠ Malá Morava č. 1/2019.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

14. Veřejnoprávní smlouva

V návaznosti na proběhlé změny v legislativě byl zastupitelům předložen návrh nové veřejnoprávní smlouvy na projednávání přestupků s Městem Hanušovice, kterou se nahrazuje smlouva dosavadní z roku 2003. Platba se navyšuje ze současných 20,- Kč na 36,- Kč za jednoho obyvatele a rok. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/10: ZO souhlasí s uzavřením veřejnoprávní smlouvy o přenosu příslušnosti k projednávání přestupků mezi Obcí Malá Morava a Městem Hanušovice.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15. Nákup unimobuňky

Starosta předal slovo Mgr. Temňákové, která seznámila přítomné s výsledkem marketingového průzkumu na pořízení hygienického zázemí pro sportovce. Proběhla všeobecná diskuze.

2019/05/11: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy na dodání sanitární unimobuňky za 269.588,- Kč se společností AB-Cont s. r. o., Kladská 465/4, Hradec Králové.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

16. Žádost o prodej pozemků Sklené

Manželé H požádali obec o odkoupení pozemku p. č. 840 ostatní plocha o výměře 198 m² a části p. č. 736/1 ostatní plocha v k. ú. Sklené u Malé Moravy. Proběhla všeobecná diskuze, při níž bylo navrženo pozemek neprodávat, ale pouze propachtovat. Starosta nechal o návrhu neschválit záměr prodeje hlasovat.

2019/05/12: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 840 ostatní plocha o výměře 198 m² a části p. č. 736/1 ostatní plocha v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2019/05/13: ZO schvaluje záměr pachtu pozemku p. č. 840 ostatní plocha o výměře 198 m² a části p. č. 736/1 ostatní plocha v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

17. Žádost o převod pozemků

Pan L. Č hodlá od Státního pozemkového úřadu do svého vlastnictví koupit část pozemku p. č. 242/2 v k. ú. Malá Morava. Požádal obec o vzdání se práva na převod této části nemovitosti. Vzdání se práva na převod je možné pouze v případě, že to nebude mít vliv na již podanou žádost obce o převod komunikace vybudované na tomto pozemku. Proběhla všeobecná diskuze.

2019/05/14: ZO se vzdává práva na převod části nemovitosti p. č. 242/2 v k. ú. Malá Morava s podmínkou, že tento akt nebude mít vliv na již podanou žádost obce o převod komunikace vybudované na jiné části pozemku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

18. Žádost o pronájem nebytových prostor

Pan Š. F. požádal obec o pronájem nebytových prostor v domě č. p. 92 na Malé Moravě, pro účely zřízení kanceláře pro podnikání. Starosta informoval, že tyto prostory jsou jediné, které může obec nabídnout občanům k setkávání a trávení volného času. Proběhla všeobecná diskuze o vybavení místnosti, zajištění vytápění, osvětlení těchto prostor, případných úprav na náklady nájemce a způsobů plateb za služby. Přítomný pan Š. F. dostal čas na rozmyšlenou, zda bude souhlasit. Zatím se nebude o pronájmu rozhodovat.

2019/05/15: ZO nebude na dnešním zasedání rozhodovat o žádosti o pronájem nebytových prostor.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

19. Žádost o zřízení věcného břemene

Paní O. Z. žádá obec o zřízení věcného břemene pro přístup k její nemovitosti na Zlatém Potoku. Žadatelka uvádí, že tyto pozemky jsou jedinou přístupovou cestou k nemovitosti. Ovšem není tomu tak. Jak je patrné z ortofotomap, žádná cesta zde neexistuje a žadatelka jezdí po pozemcích okolních majitelů. Proběhla všeobecná diskuze, kde bylo navrženo nevyhovět žádosti, jelikož se na uvedených pozemcích nenachází žádná přístupová komunikace. Starosta nechal o návrhu neschválit zřízení věcného břemene hlasovat.

2019/05/16: ZO neschvaluje zřízení věcného břemene v k. ú. Zlatý Potok.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

20. Souhlas se stavbou Zlatý Potok

Společnost Elektro-projekce s. r. o., 1. máje 670/128, Ostrava Vítkovice, požádala obec o vyjádření k projektové dokumentaci týkající se stavby „Zlatý Potok – statek, DTS, NNV“, která se týká výměny nadzemního kabelového vedení nízkého napětí, včetně obnovy a úpravy trafostanice ve stávající trase ve Zlatém Potoku. Při provedení této stavby ovšem dojde k demontáži i obecního veřejného osvětlení, takže nám vzniknou další náklady na montáž veřejného osvětlení. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/17: ZO souhlasí se stavbou „Zlatý Potok – statek, DTS, NNV“.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

21. Stavební úpravy rodinného domu

Majitel domu čp. 33 ve Vysokém Potoku, společnost BRODRE s. r. o., Sadová 182/13, Šumperk, požádala obec o souhlas se stavebním záměrem na úpravy rodinného domu čp. 33, včetně ČOV, kanalizace a vsakovacího objektu na pozemku p. č. st. 10/1 zastavěná plocha a nádvoří a p. č. 53 trvalý travní porost v k. ú. Vysoký potok. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2019/05/18: ZO souhlasí se stavebními úpravami domu čp. 33 ve Vysokém Potoku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

22. Zpráva o kontrole hospodaření v obecních lesích

Starosta seznámil přítomné se zprávou o kontrole podle zákona č. 282/1991 o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně

lesa. Kontrola proběhla ve dnech 13. a 14. srpna a jejím závěrem bylo konstatování, že ČIŽP nezjistila ohrožení nebo poškození životního prostředí v důsledku hospodaření Obce Malá Morava. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o kontrole hospodaření v lesích.

23. Diskuze

Pan Jan Urban se zeptal, zda je již známo, kolik by stála výměna oken v domě čp. 93. Starosta odpověděl, že kalkulaci stále ještě nemá.

Pan Walter Köhler otevřel diskuzi o tom, kdo bude provádět zimní údržbu v obci.

Paní Jana Mikulíčková informovala o vlhkosti v suterénu domů ve Vojtíškově a ptala se na podrobnosti zvýšení nájemného v bytech.

24. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným za účast na zasedání obce a v 17:00 hod. jednání zastupitelstva obce ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 20. 9. 2019

Ověřovatelé zápisu: Petr Pospíchal, Walter Köhler

Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Rozpočtové opatření

2. Opatření starosty

Rozpočtové opatření MŠ Malá Morava

(Obě přílohy jsou k nahlédnutí na obecním úřadě, popřípadě na webových stránkách obce.)

Pracovní den

(Malé zamyšlení)

Každý den vstáváme. Někdo dříve, někdo později. Dříve vstávají vesměs lidé, co dojíždí do práce, později ti, co nedojíždějí do práce a někdo vůbec, jednak protože je nemocný, nebo jen, že se mu nechce. Zde bych nejraději uvedl hned několik příkladů. Tak třeba ti, co nezahálají a dojíždějí za prací do vzdálenějších míst, někdo nedojíždí, ale musí ještě něco po ránu doma udělat, než vyrazí do práce v místě bydliště. Třeba nakrmit vlastní drůbež a dobytek, případně ještě psy a kočky. Někdo chová hady, rybičky, papoušky a jiné exoty, želvy a ještěry, takže to má stejné. Zde je třeba se ještě zastavit nad tím, kdo vstává později, nebo nevstává vůbec. To jsou ti nemocní, jak jsem již uvedl, nebo třeba bezdomovci, kterým se ani nechce nic dělat, nebo ti, co se právě vrátili z noční pracovní směny a musejí si spánek zase nahradit.

Po tzv. vylezení z postele jde obvykle každý člověk hned udělat ranní hygienu. Opět je zde mnoho rozdílů. Každý člověk to má jinak nastavené. Někdo ji dělá dle složitosti, někdo ji dělá s chvatem, aby byl v vlastní hygienou co nejdříve hotový, a současně provádí práce souběžně, ale neméně potřebné. Tak třeba muž si při té hygieně poslouchá rádio, nebo televizi, aby byl, jak se říká, hned po ránu v obraze. Nebo souběžně čte noviny, nebo jiný tisk. Jsou případy, kdy nějaký vzdělanec studuje nějaký rozsáhlý román a přitom se cpe vajíčky, chlebem s máslem, nebo tlačenkou. Pak ovšem ten román, ta vlastní kniha, po takovémto studiu vypadá. Jsou ale i takoví, jako děti, nebo studenti, kteří zase chytají poslední vědomosti z učebnice, protože se doposud ještě nestihli od včerejška na nic podívat a byli by ve škole za hlupáky. Pak jsou to ženy, které se ještě navíc starají o domácnost (než odejdou do zaměstnání), chystají všem dětem svačtinu do školy a manželovi do práce, případně i něco pro sebe. Souběžně se dívají stále do zrcadla, jestli jsou krásné, nebo ještě krásnější, než jsou. Jsou takové, které se stihnou navíc ještě čtyřikrát převléknout a zkoumají, co jim na sebe sluší zrovna dnes více, přemýšlí, co si asi dnes na sebe vezme sousedka, nebo kolegyně z práce atd.

Pak nastává okamžik, kdy všichni odcházejí z domova za prací, nebo do školy, na výlet, na zahrádku, do sadu, na pole, na plovárnu, na kolo, nebo si odběhnou ranní maratonský běh, nebo tryskem, rychle a hbitě na zastávku autobusu, MHD či vlaku, aby to ještě na poslední vteřinu stihli.

Máme mezi sebou i starší lidi, kteří jsou už důchodci. Ti ovšem vstávají podle zvyku také brzy, ale mají jiné možnosti. Buď jdou něco dělat do práce,

kde pracují na stará kolena, aby mohli „mladým“ nebo sobě přilepšit, nebo aby měli čím splácet dluhy vlastní, nebo svých dětí, za které někde u nějaké společnosti finanční ručili a mladí nesplácejí půjčky. Nebo dělají něco užitečného doma, popřípadě si zase lehnou a všechny starosti a práci nechají na potom.

Práce, škola a ostatní povinnosti přes den se dřívě či později „přežijí“ a každý člověk spěchá domů. Někdo si domů nese další zážitky, někdo zase nové úkoly na další den. Někdo jen vrchovatý ranec únavy. Jsou ale povinnosti, které je také neodkladně udělat. Třeba ženy, matky a družky se starají, co ještě domů nakoupit, aby bylo doma co jíst, nebo z čeho vařit, děti a mladí lidé spíše přemýšlejí kam jít za zábavou. Někdo jde na hřiště, někdo zase do přírody, někdo rovnou do posilovny a někdo třeba k hracím automatům. Tedy v případě, že má na ně peníze. Někdo jde jen tak do hospody na pivo a na kus řeči, což se týká povětšinou mužů a méně starostlivých žen, přítelkyň, nebo jen „žen na chvíli“.

Přichází pozdní odpoledne. Všichni se sejdou doma. Děti a mužové se hned ohlížejí, co by bylo jako k snědku. Ženy zase se to „k snědku“ snaží rychle připravit, uvařit, nachystat atd. Buď je to nějaká rychlovka, nebo studená kuchyně, čili jen chléb s máslem a k tomu sýr, salám, vajíčka, nebo třeba ředkvičky. Pro muže to musí být vždycky něco masitého, pro děti zase spíše nějaký ten jogu-

rt, nebo tvarohový krém a podobně. Mnohokrát se ale dojídá něco, co zbylo ze včerejška, kdy ženy umě využívají toho, že vždycky navaří něčeho víc a pak se to v těch extrémních případech jí třeba tři dny. Je důležité, aby to bylo dobré a chutné. Po večeri mužové čtou noviny u kteréhožto čtení spíše klímbají, ženy ještě něco chystají na další den. Děti se učí do školy, případně dělají úkoly. Ty jim kontrolují opět většinou ženy – matky. Dneska děti navíc ještě sedí u počítačů a hrají na nich různé videohry. Což zase není radostné, protože si všechny děti takto stíhají pokazit oči ještě v mládí. Na vesnicích je nutno ještě opatřit zahrádku, vlastní drobnou drůbež, nebo zkontrolovat zahradu. Pak se lidé koukají na televizi a na závěr dne jdou spát.

Všechny ostatní aktivity si každý nechává až na sobotu, nebo neděli. Třeba jde na turistickou vycházku na Kralický Sněžník, někde na zábavu, nebo pracovat na záhumenek, nebo do sadu. Třeba kosit trávu, sušit seno, plet zahrádku a políčko, nebo skládat básně. Možností je více.

Pracovní den je u konce. Je třeba se zase připravit na další den. Pro někoho je to rutina, pro někoho zase něco jako zlý sen. Někdo pracuje intenzivně fyzicky a musí si odpočinout od práce. Někdo zase spíše pracuje duševně. I ten si musí odpočinout, protože jinak by z té své duševní práce úplně zblbl.

Každá práce je důležitá a potřebná. A všechny práce na sebe nějak navazují. Ale to je již koloběh života, se kterým musíme počítat vždycky.

Ludvík Vrána

PENSION SPORT – VOJTÍŠKOV

pořádá

PODBĚLNÍKOVO GULÁŠOBRANÍ

V PÁTEK 15.11. 2019 v 18.00 hod.

Soutěžní klání o nejlepší guláš v pensionu Sport ve Vojtíškově.

Soutěže se může zúčastnit každý - ženy, muži.

Přineste si s sebou dobrou náladu a guláš k ochutnávce.

Neváhejte a přijďte se pochlubit Vaším kuchařským uměním!

Vzorky guláše doneste nejpozději do 17.30 hod.

Srdečně zvou pořadatele

Evžen z STSky

Jak všichni víme, tak ve Vlaském bývala STSka (Strojní traktorová stanice), čili stanice pro zemědělskou pomoc okolním zemědělským závodům v polních pracích, případně hromadná výpomoc na žně i v jiných částech republiky. Toto bylo třeba při žních, kdy zdejší „Plechová kavalerie“, čili několik obilních kombajnů i se zajištěním technickým a lidským, vyjížděla do jižních částí naší republiky. Začínala v červnu na místech „polnohospodářských“ družstev na jižním Slovensku, pak na jižní Moravě a až na konec pracovala na polích státních statků Malá Morava a Hanušovice. To ale byl již skoro podzim a hlavně září, kdy již vše po ránu zahalovala mlha, bylo všeobecně mokro a muselo se vždy čekat se sečením obilí až do desíti hodin než obilí na poli oschlo. To samé večer, když padla rosa, tak se nedalo již sekat. To všechno jsou známé skutečnosti pro staré a starší ročníky čtenářů. Jen mladí již vůbec nevědí, o co vlastně šlo. Prostě si to totohdejší žňové počínání nedovedou vůbec představit.

A k tomu je třeba ještě připočíst podzimní práce, takže to byl len, orba a setí ozimů atd., navíc svázení sena a slámy do stodol a do stohů. Prostě, práce nad hlavu pro všechny zaměstnance místního státního statku na Malé Moravě včetně všech jeho jednotlivých farem, co jich zde bylo.

Evžen pocházel ze Zlatého Potoka. Byl to člověk v kolektivu svárlivý, ale jinak pracovitý. Odešel od statku a našel si práci právě v STS ve Vlaském. No, jako by se nic moc nestalo, protože byl vyučený zemědělec a znal všechny práce v zemědělství. Proto mu bylo jedno, kam a kde jej pracovně nasadí jeho vedoucí. Pracoval sám, případně v nějaké pracovní skupině, ale hlavně pryč od domova. Byl na práci puntičkář. Všechno se snažil dělat důsledně a velmi přesně. Byla to jeho povaha. Nenechal v práci nic odfláknout, jako to na státním statku dělali někteří další jeho spolupracovníci. A to se mu stalo i osudným.

Měl manželku a ta pracovala jako ošetřovatelka dojnic v místním kravině. Protože byl v práci

vždycky trochu déle a důsledně ošetřoval sobě přidělenou techniku, aby ráno mohl jako první zase vyjet do polí za prací, tak doma nebýval přes sezónu od rána do večera. Tak se stalo, jak to tak bývá, že jej manželka opustila a dala se dohromady s jedním místním obojdu.

Ten se v práci nikdy nepřetrhl, ale nadbíhat ženským, to uměl na jedničku vždycky. A právě nyní Evženovi přebíral ženu. Utekla za ním do bytoven na Malou Moravu a Evžen byl najednou doma sám. Děti neměli, a tak to nikomu nevadilo.

Evžen pracoval pořád, od rána až do večera, a domů se často ani nevracel a přespával rovnou v dílně STS ve Vlaském. Mezi lidmi nechodil, do hospody také ne. Byl to takový samotář od přírody. Oblečený chodil pořád v pracovním. Na nohou měl služební boty, nebo gumáky. Když bylo zima, tak ještě nosil vestu a kožíšek, který byl naprosto neurčité barvy. Aby nezahynul hladem, tak si nechával dodávat tzv. „nákup do tašky“ od Franty Kurečky, čili z pojízdné prodejny, která měla každý den zastávku také ve Vlaském, prakticky na dvoře STS. Pojízdná prodejna zde po domluvě od Jednoty prováděla údržbu svého autobusu včetně doplnění nafty z místní služební pumpy. Byvala to naše prodejna na kolech. Současně vždy dovezla podle domluvy nákupy místním do tašky, podle požadavku, co kdo měl na „lístečku“. Občas se to i spletlo, ale bylo to vlastně jedno, protože takto nakupovali všichni zdejší občané a nákupní seznam bývával podobný.

Náš Evžen popadl tašku a uháněl na kole domů do Zlatého Potoka, nebo zůstal v dílně a pracoval až do noci, a pak si lehl na kanape v zadu i šatně.

Protože byl urostlý mládenec, co byl vlastně i hezký chlap, tak se po něm místní děvčata ohlížela. Byl ale stále ještě ženatý a na žádné milostné pohledy nedbal.

Ale přeci jenom se i na našeho Evžena štěstí usmálo. Jednou byl odeslán na práci na výpomoc pro hospodářství Branná. Patřilo to statku Hanušovice. A protože to bylo na denní dojíždění daleko při práci od rána do večera, bylo domluveno, že tam bude i nocovat v místní ubytovně státního statku. Jela s ním ale i jedna pracovnice z STS Vlaské. Vedoucí z Vlaského chtěl mít přehled o odpracovaných jednotkách, tedy i o tom jak naše zaměstnance místní vedoucí šidí. Byla nasazena na počítání fůr apod. S tím, že bude v Branně spát také, sice odděleně, ale na téže ubytovně.

Stravování a zásobování bylo zabezpečeno hospodářstvím Branná. Evžen opět pracoval jako divý. A hlavně pořádně, bez zbytečných přestávek. Stroj měl v kvalitním i v technickém pořádku, takže nebyly žádné prostoje. Rychle práce ubývala. Naše mladá (spíše mladší) pracovnice od STS se měla co ohánět v zapisování odvedené práce.

Večer snědli, co dostali, k večeři, co jim dali ve statkové jídelně a pak, jak se říká, hajdy na kutě. Takto to šlo celý týden. Vedoucí zdejšího hospodářství ihned domlouval, zda by zde nezůstali i přes sobotu a neděli. Věděl dobře, že jsou oba sami a nikdo je doma nečeká. Navíc chtěl využít hezkého počasí, kterého na podzim obvykle zde na horách bývá již pomálu.

Slovo dalo slovo a oba zůstali. Ostatní, jak se říká, vypráhli a byli doma. Tedy včetně místních pracovníků z hospodářství Branná. Kuchařky

jim nachystaly jídlo na dva dny s tím, že naši pracovníci z Vlaského rovnou ukázaly jak co kde v kuchyni a jídelně je a hlavně, že přijdou až v pondělí jim udělat svačinu, čímž jim daly najevo, že i snídani v pondělí si musejí udělat sami. No, a najednou nikde nikdo.

Bylo jim to divné, ale navečer tam byli opravdu sami. Jen na chvilku zaskočil za nimi na kus řeči živočichář, co byl zkontrolovat stav v kravině, ale i ten také rychle odešel domů.

Evžen šel, jak byl zvyklý, ještě udělat údržbu stroje, doplnil naftu a olej, aby se nemusel po ránu zdržovat. Pochopitelně zkontroloval technický stav stroje včetně stavu pneumatik a šel zase do jídelny. Nejdříve se ale opláchl do půl těla, aby u jídla nesmrđel potem. Shodil ze sebe vestu a vzal si čistou košili.

V kuchyni ale opět čarovala naše úřednice. Jak tak spěchala, tak si neopatrností pořežala ruku. Najednou všude krve a bolest.

To již ale přichvátil Evžen, protože slyšel, jak někdo bolestí vykřikl. Neváhal ani vteřinu a hned se dal do ošetřování „kuchařinky“. Nejdříve jí vymyl ránu čistou vodou. Pak jí na to nastříkal desinfekční roztok. Pochopitelně, že to štípalo jako čert, ale držela se a přemáhala to, jak jen mohla. Dal jí na to sterilní mul. Přelepil náplastí a převázal obvazem, protože to pořád silně krvácelo. Řekl jí, že to večer, jestli to neustane, převáže ještě jednou. Převaz obinadlem dělal na ruku a na předloktí zajistil křížkovým způsobem, aby obvaz hezky držel a nepadal. Na vojně byl sanitákem (lapiduchem), takže základy ošetřování dobře znal.

Na řadě byla večeře. Evžen opět nepanikařil, a protože byl zvyklý si doma sám vařit, tak ohřát jídlo byla pro něj hračka. Nakonec ještě uvařil hrnec čaje a dva šálky kávy.

Teprve nyní se zastavil. Jak se říká u kafe. Děvče již rána bolela méně a dokonce to přestalo krváčet, jak bylo možné zkontrolovat na obvaze, který se již dále nebarvil krví.

Slovo dalo slovo a konečně se dali normálně do řeči. Evžen se jí svěřil, jak vlastně žije sám, což ona stejně dobře věděla, protože v jejich STS věděli o sobě navzájem všichni všechno, a jak mu utekla žena. Že je v STS ve Vlaském spokojený. Lidem se spíše vyhýbá, protože se mu tak leda jen všude smáli, že mu utekla žena. Alkoholu nehodluje, snad jen pivo navečer si dá, a to jen někdy, má-li žízeň.

Ona se zase svěřila jemu, že žije také sama. Manžel se jí prý před časem zabil na motorce. Má jen malou holčičku, ale tu jí teď hlídají starší rodiče. Také nikam mezi lidi nechodí. Nemá ráda přiořpilé nápadníky a takových, co nepijí, zde moc není. A ty si jejich manželky stejně hlídají doma. Takže je také pořád doma sama. Ale práce ji na traktorce ve Vlaském baví, jen kdyby měla zase nějakého muže. A při této řeči si oba navzájem pohlédli hluboce do očí.

Takže se dali dohromady. No a dále to již všichni víme, jak to dopadlo. Byla velká svatba v kostele v Podlesí. Pak ještě v restauraci u závor ve Vysokém Potoku. Měli tam i živou hudbu z Králík. Všichni jim jejich štěstí přáli. Jen na Zlatém Potoku přišli o jednoho obyvatele. Evžen tam chalupu prodal a odstěhoval se ke své nové manželce do Vlaského. Tam ještě přistavěl dvě světnice, celý dům poopravil a žijí tam ve štěstí snad dodnes.

Podle vyprávění napsal
Ludvík Vrána

Babí léto nad rybníkem ve Vojtíškově.

Foto Kamila Tóthová

Co nového v naší obci obrazem

V říjnu byla konečně zahájena oprava zborcené zídky vedle železniční tratě pod naším pohostinstvím.

Foto Petr Mahel

Nového hřiště dostaly letos jako dárek od obce i děti v Podlesí.

Foto Kamila Tóthová

Přípravy na promítání v provizorním letním kině u obecního úřadu ve Vysokém Potoku. Jsme zvědaví, čím nás pan starosta znovu mile překvapí příští rok.

Foto Kamila Tóthová

Letos v létě se opravovala silnice na Vysoký Potok.

Foto Petr Mahel

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,

někdy máte radost a někdy jste smutní. Na smutek i radost pomáhá hudba. Radost umocňuje a smutek zahání. Když jste šťastní, hudba vaše štěstí znásobí. Když jste smutní a pustíte si hezkou písničku, smutek pomalu odplouvá. A tak ty zázračné tóny obohacují náš život. S hudbou je vše veselejší a krásnější. Schválně to zkuste a já vám zaručuju, že se budete cítit lépe. Je úplně jedno, jakou hudbu si pustíte, vyberte prostě tu, kterou máte nejradši. A kdyby jí bylo málo, posíláme vám nějakou i my. Dá se zahrát na kytaru dle akordů nad textem nebo na klavír či jakýkoli jiný nástroj. Tak přejeme, ať vaše srdíčka dokážou poslouchat. Ale to ony určitě umí.

Jestli to nebude láska

Písnička pro vás z pohádky Princové jsou na draka od pana Jaroslava Uhlíře. Poproste svého kamaráda nebo staršího sourozence, aby vás podle akordů doprovodil na kytaru. Jistě si melodii písničky z této pohádky pamatujete.

C
Tam kde je srdce,
F **C**
srdce a nejbližší okolí,
G **Ami**
něco mě svírá,
F **G**
svírá a vůbec to nebolí.

C G Ami (F)
Jestli to nebude láska,
C G Ami (F)
jestli to nebude láska.

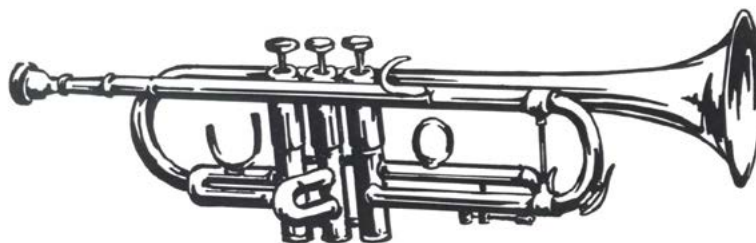
Najednou pláčeš,
pláčeš a tak se ptám, co je ti.
Já sama nevím,
je to však příjemné dojetí.

Jestli to nebude láska,
jestli to nebude láska.

G **Ami**
Klíči láska, tiše stůjme,
G **Ami**
klíči, klíči, opakujme.
G **Ami**
Klíči láska, tiše stůjme,
G **Ami**
klíči, klíči, ať se ujme.

Tam kde je srdce,
srdce a nejbližší okolí,
něco mě svírá,
svírá a vůbec to nebolí.

Jestli to nebude láska,
jestli to nebude láska.
Jestli to nebude láska,
jestli to nebude láska.

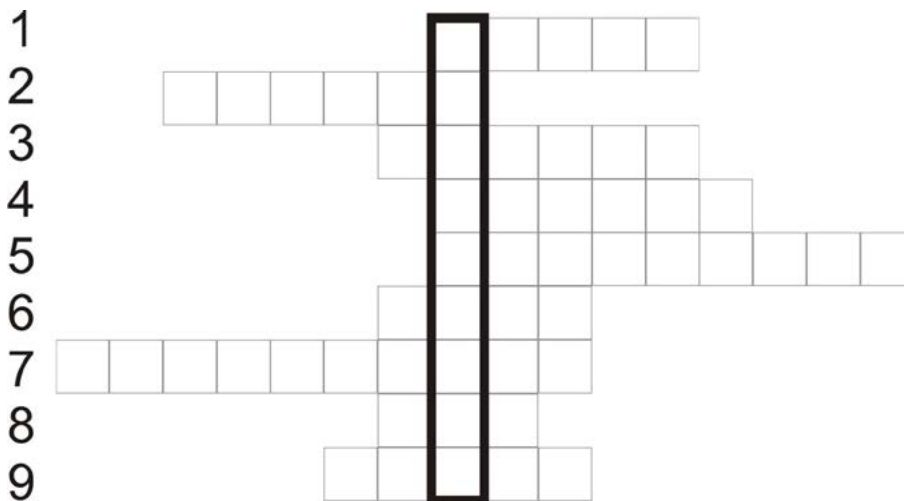

Naše doplňovačka s tajenkou

Tajenka skrývá významného německého hudebního skladatele, jehož hudba je hluboce emotivní. Jeho neznámější skladby jsou například „Měsíční sonáta“ nebo „Pro Elišku“.

1. Rytmický hudební nástroj s paličkami.
2. Smyčcový hudební nástroj malý, se zpěvným tónem.

3. Radostný.
4. Dechový hudební nástroj, na který se troubí.
5. Foukací(akordeon jinak).
6. Hudební značka.
7. Tichá a jemná hudba na uspávání.
8. Co se nám v noci zdá?
9. Pohyb podle rytmu hudby.

Mandelinka bramborová – americký brouk

Ve druhé polovině padesátých let minulého století jsem byl na prázdninách u prarodičů na vesnici. Bylo to v době, kdy vznikala a zanikala místní JZD a místo nich vznikaly státní statky. Tak nějak to bylo i na Malé Moravě, ale i v okolních, tehdy samostatných vesnicích.

Bylo horko asi jako letos. Jako děti jsme si od rána do večera hráli. Rodiče a prarodiče na nás neměli čas, protože v létě a především v červenci bylo všude v hospodářství práce nad hlavu. Jako chlapci jsme chodili oblečení jen v trenýrkách a někdy i v tričkách. Obvyčejně všichni byli bosky. Jen já a několik děvčat nosilo nějakou letní obuv. Obvyčejně „Baťovy kecky“, což bylo tehdy nejlevnější obutí. Děvčata na sobě mívala kalhotky s uzávěrem nohaviček na gumu a trička. Jinak chodila také vesměs bosky, ale některá měla na nohách ony „baťovky“.

Jednou dopoledne zaškrábalo v místním vesnickém rozhlasu a pan řídící nařídil, že se všechny děti z vesnice shromáždí u školy a přinesou si sebou nějakou sklenici, nebo větší plechovku i s uzávěrem. Bylo to překvapení, protože vesnický rozhlas vysílal jen v podvečer, až byli všichni občané z práce doma. Tehdy bylo zvykem poslouchat pana řídícího, tak se najednou všechny děti zvedly a šly patřičně vybavené ke škole.

A já zůstal sám. Bylo mi z toho smutno. Byl jsem host na prázdninách, a tak se mne toto rozhlasové nařízení netýkalo. Ale najednou se opět ozval místní rozhlas. Opět v něm zaškrábalo a zazněla jen jedna věta a to, že se děti na prázdninách toto nařízení týká také. Do mě jako když něco píchne a já byl šťastný, že se mne toto nařízení také týká a že tam budu pohromadě i s ostatními místními dětmi. O co půjde, jsem stejně nevěděl. Sebral jsem ale sebou starou konvici i s dekle, která ležela zapomenutá pod okapem u verandy. Cestu ke škole jsem vzal rovnou poklusem.

U školy stály děti v hloučku a čekalo se asi jen na nás. Totiž se mnou přišlo ještě jedno děvčátko. Jmenovala se Eva Bitnerová. Byla krásná, měla kouzelné kudrnaté vlasy, tmavé oči, ale jinak se docela podobala ostatním přítomným děvčatům, jen se trochu více styděla než já. Ale to byla jen chvilková tíseň, protože jsem ihned na stydění v hloučku chlapců zapomněl a na Evu Bitnerovou také. Ta si našla své místo v davu mezi místními dívkami. Přišel mezi nás pan řídící, což byl takový starší úctyhodný pán v obleku a světlém slaměném klobouku. Vydali jsme se všichni na pole. Byl to místní družstevní, nebo statkový lán s bramborami. Neuměl jsem to tehdy rozeznat, protože kolektivizace proběhla teprve nedávno a vlastně se nějak hospodařilo dohromady, ale tak nějak jako soukro-

mě. To nás jako děti moc nezajímalo, spíše to, co budeme na tom poli vlastně dělat.

Na okraji pole nám pan řídící vysvětlil, že budeme sbírat podivného brouka, co se tu prý rozmnožil, kterého sice nikdo vlastně nezná, ale dělá nám všem škody na bramborách, protože požírá bramborovou nať a totéž prý dělají jeho larvy. V novinách o něm psali, že k nám doputoval z Ameriky, což byla pravda, a že se musí ničit, což byla také pravda. A tak bylo nařízeno, že se do jeho ničení nasadí všechny děti, co na venkově momentálně jsou. Brouk byl takový o něco větší než slunečko sedmítečné, jen je hnědý se žlutými páskami na krovkách, a že jeho larvy jsou červené. Lidi prý nekouše, jen ožírá bramborovou nať a listy, což zase škoda je, a to převeliká. Tak se musejí sesbírat nejen brouci, ale i jeho larvy a pak někde se musí zničit.

„Takže, děti, dejte se do toho jeho sběru,“ pověděl pan řídící a sedl si na okraji pole na mez a byl rád, že ten úvod má za sebou a že si odpočine, protože bylo již opět náramné horko, které mu jako staršímu člověku nedělalo dobře.

Já se toho brouka štítíl a bál jsem se jej vzít do rukou, stejně jako pavouky a jiné lezoucí potvory. Bratránci to věděli, a tak mi řekli, že toho brouka budou sbírat jako i za mě, ale já zase na oplátku jako za ně musím sbírat jeho larvy. Byly to takové červené potvory, ale nijak mi neubližovaly a hlavně byly pomalé a mě se je dařilo docela dobře sbírat.

Náš sběr trval asi dvě hodiny. Ale to již někteří chlapci ztratili chuť do sběru tohoto „amerického brouka“. Spíše přemýšleli, jak toho brouka dát děvčatům za tričko nebo halenku, co kde která na sobě měla. Bylo z toho najednou hodně křiku a vriskotu. Pan řídící to pochopil také, že je toho sběru již na nás moc, a tak nás z pole odvolal.

Seřadili jsme se a pak šli do vesnice k největšímu statku. Zde byla betonová plocha. Pan řídící nám nařídil, abychom zde mandelinku vysypali a nějak ji zahubili. Sám odešel do školy, kde bydlel ve služebním bytě. My jsme jej ihned poslechli. Jen někteří, jako já a děvčata, postávali kolen betonové plochy a dívali se, jak místní chlapci dělali z mandelinky a jejích larev pastu. Byla červená a nohy chlapců podle toho také vypadaly.

Okolo šly zrovna dvě místní ženy. Zavolaly na nás: „Co tam děláme za alotria?!“

My s hrdostí jim odvětili, že to nařídil pan řídící a že ničíme amerického brouka a jeho larvy. Paní se pokřižovaly a šly rychle pryč.

Bojovné chlapce to matláni v mandelinkové pastě přestalo bavit a šli si umýt nohy do potoka. Následně jsme se rozešli do svých domovů. Jen hejno slepic s kohoutem se na dopuštění, co po nás zůstalo, s chutí vrhlo a patrně všechno, co z mandelinek zbylo, ihned sežobalo.

Tak dopadla má tehdejší bitva s mandelinkou. V pozdějších letech se již dělaly na mandelinku jen chemické postřiky, což se vlastně dělá dodnes. Už jen někdo ji ještě tu a tam na zahrádce doposud sbírá ručně.

Ludvík Vrána

Nechtěný dárek?

Pomalou a nezadržitelně se blíží čas Vánoc a dárečků pod stromček. Mějte, prosím, na paměti, když jako dárek zvolíte živého tvora, že to pro obdarovaného bude znamenat starost o něj celých 365 dní v roce.

Jako toto kotě, které si už prožilo velké zklamání od člověka, který jej vyhodil na ulici. Mělo ale nakonec velké štěstí, že se ho ujali dobří lidé.

Petr Mahel

Foto Monika Čermáková

Okolí pramene oživil dřevěný kříž

Je v našem světě mnoho drobných počinů, které si zaslouží naší pozornosti a ocenění. Jedním z nich je bezesporu záslužná práce několika občanů z Vojtíšкова.

S nápadem vyčistit místo pramene poblíže lovecké chaty Na školkách a vedle původního pamětního kamene tu osadit i malý dřevěný kříž přišla paní Irena Kouřilová. Výrobu kříže a jeho instalaci si pak na starosti vzal zdejší chalupář pan Oldřich Andryšek.

Okolí pramene tak získalo svěží tvář a připomíná nám, že nejen ti, kteří v tomto drsném horském kraji žili před námi, ale i naše generace si uvědomuje, jak je péče o zdroj pitné vody velmi důležitá.

Proto této skupince dobrovolníků, která na zkulturnění tohoto místa přidala ruku k dílu, patří i náš vřelý dík.

Arnošt Juránek

Foto Irena Kouřilová

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Vážené čtenářky,
v dnešním Heřmánku vám prozradíme, jak si vyrobit účinné domácí úklidové prostředky, aniž byste kupovaly drahé saponáty, leštidla, nebo jiné chemikálie. Anebo znáte nějaký svůj vlastní osvědčený recept, který by se hodil i jiným. Napište nám o něm.

Odstraňovač bílých kroužků na nábytku

Určitě se vám už také někdy stalo, že jste vy nebo vaši hosté položili mokrou skleničku či šálek na nábytek bez podtácku nebo podšálku. Na tom místě pak zůstal nepěkný bílý kroužek, který nevypadá vůbec dobře.

Budete potřebovat: jeden díl klasické bílé ne-

gelové zubní pasty, jeden díl jedlé sody.

Jak ho používat: Navlhčete hadřík, přidejte směs zubní pasty s jedlou sodou a potřete jí předmětné místo. Pak ho kruhovými pohyby vyleštíte. Suchým hadříkem nakonec vše otřete. Pro doleštění použijte oblíbenou leštěnku.

Leštidlo na šmouhy

Připravte si doma vlastní leštidlo, které si poradí s jakoukoliv šmouhou. Nezáleží na tom, zda potřebujete vyleštit okna, skleněný stolek, nebo zrcadlo v koupelně.

Budete potřebovat: 2 šálky vody, 1/2 šálku bílého nebo jablečného octa, 1/4 šálku lihu (70% koncentrace) a 1 až 2 kapky esenciálního oleje – zvolte třeba pomerančový, který leštidlu dodá krásnou vůni (zvolit ale můžete jakýkoliv).

Jak ho používat: Dobře smíchejte všechny ingredience a roztok nalijte do nádoby s rozprašovačem, ve které ho můžete uchovat až do spotřebování. Použití je snadné. Čistič nastříkejte na papírový ručník nebo měkký hadřík, tím pak sklo vyleštíte.

Náš tip: Nikdy nemyjte okna, když je horké a slunečné počasí, leštidlo vám bude rychle schnout, a na skle tak zůstanou nepěkné šmouhy.

Tekutý písek

Domácí tekutý písek si hravě poradí se skvrnami na porcelánu nebo smaltovaném dřezu a vanách.

Budete potřebovat: půl citronu a 1/2 šálku boraxu (tetraboritan sodný, který má využití ve stavebnictví, domácnosti a zemědělství, seženete ve větších drogeriích).

Jak ho používat: Vymačkejte šťávu z poloviny citronu do boraxu a dobře promíchejte. Vzniklou pastou pak vyčistíte povrch, který potřebujete, a následně dobře opláchněte.

Pozor! Nepoužívejte na mramor nebo žulu.

Jak na přírodní kámen

Pokud máte kuchyňskou desku z přírodního kamene, určitě se vám hodí i přírodní čistič.

Budete potřebovat: 1 až 2 kapky tekutého prostředku do myčky na nádobí a 2 šálky teplé vody.

Jak ho používat: Smíchejte čisticí prostředek s vodou, namočte do něj houbičku a pracovní desku dobře očistěte. Použitou houbičku pak v čisté vodě důkladně vymáchejte a odstraňte s ní veškeré zbytky čisticího prostředku. Měkkým hadříkem pak vytřete dosucha.

Čištění kuchyňské linky

Tenhle čistič je skvělý při úklidu a údržbě kuchyňské linky, spotřebičů zvenku a chladničky zevnitř. Dokonale ji zbaví nepříjemného zápachu.

Budete potřebovat: 4 lžíce jedlé sody a 1 litr teplé vody.

Jak ho používat: Do litru teplé vody přihodte čtyři polévkové lžíce jedlé sody, dobře rozmíchejte, roztok nalijte na čistou houbu nebo hadřík a potřebné plochy důkladně otřete.

Skvrny v myčce

Budete potřebovat: 1/4 šálku citronového nebo pomerančového nápoje v prášku.

Jak ho používat:

Chcete-li odstranit rez z vnitřních stěn, na-

sypte nápoj v prášku (obsahuje kyselinu citronovou) do dávkovače určeného na mycí prostředek a pak spusťte pravidelný cyklus. Opakujte podle potřeby.

Jak na záclony

Silně znečištěné stálbarevné látky nebo třeba chcete vybělit zažloutlé záclony? Žádný problém!

Budete potřebovat: 3,5 litru teplé vody, 1 šálek prášku do myčky na nádobí, 1 šálek bělidla (použít můžete třeba savo).

Jak ho používat: Všechny přísady dejte do ne-

rezového, plastového nebo smaltovaného umyvadla (nepoužívejte hliníkové nádoby). Dobře vše promíchejte a do roztoku namočte oděv na 15 až 20 minut. Pokud je skvrna stále viditelná, nechte roztok působit o trochu déle. Pak oděv vyperte obvyklým způsobem.

Některé potraviny do lednice určitě nepatří

Některé potraviny do ledničky zkrátka nepatří, protože ztrácí chuť nebo mění konzistenci. Jiné nám tam zase zbytečně zabírají místo, jelikož ve spoustě domácností chybějí spíže, a to je, jak zjistíte níže, velká škoda. K chybám při ukládání potravin nás nabádají přímo i výrobci ledniček, kdy nám předurčí, že máme například ukládat vajíčka do dveří lednice, byť jim to vůbec nesvědčí. Víte proč?

Vajíčka patří mezi potraviny, které se bez lednice neobejdou. Pokud mají i u vás své místo ve dveřích lednice, určitě jejich uskladnění přehodnoťte.

Vyléváte vodu z uvařených vajec?

Vodu z uvařených vajec obvykle vylijete. Věděli jste však, že se tím zbavujete velice kvalitního hnojiva? Poradíme, jak vodu z uvařených vajec využít.

Vajíčka jsou poměrně oblíbenou potravinou, která má široké využití. Dají se přidat do salátů i polévek, anebo jíst i samostatně. Voda, která po uvaření vajec zůstává, však obvykle končí v odpadu. A to je škoda. Při jejich vaření se do vody uvolňují velmi cenné látky, které prospívají okrasným i užitkovým rostlinám.

Tajemství ukryté ve skořápce

Vaječná skořápka v sobě ukrývá doslova minerální bohatství. Kromě vápníku v ní najdete také zinek, hořčík, křemík, železo, fosfor či fluor. Všechny tyto látky se uvolňují do vody ve formě iontů. A to je přesně to, co obvykle obsahují i drahá hnojiva. Tak proč je zbytečně kupovat, když se vám takový poklad ukrývá doma v lednici?

Zdroj: hobby.instory.cz

Pohádky ze Starého Města

V září byla vydána knížka pro děti Pohádky ze Starého Města - Remeslná výroba v pohádkách z našeho kraje, kde jsou popsána řemesla, která se dělala a už se nedělají. Najdete tam i pohádky z naší obce, které byly zveřejněny v Devítce, z pera paní Mileny Brňákové.

Tato útlá knížečka je jistě dalším obohacením regionální literatury.

Petr Mahel

Zima se kvapem blíží

Na Vysoké ji přivítáme Mikulášem dne 30. listopadu. V 17.00 hodin nabídneme čertovský guláš, opěkačku a hlavně nabídku dárek od Mikuláše. Každé dítě předvede své umění recitace a zpěvu a obdrží dárek. Rodiče samozřejmě mohou přinést své dárečky pro nejmenší.

21. prosince se uskuteční vánoční koncert v naší kapli. Své umění tradičně předvedou žáci ZŠ Bohdíkov. Všichni jste srdečně vítáni, Vánoce jsou za dveřmi.

Za pořadatele
Mgr. Jaromír Straka

Při otevírání dvířek dochází k častým teplotním změnám a vajíčka se mnohem rychleji kazí.

Určitě si najděte místo i pro dresinky a všechny výrobky obsahující mléko a smetanu, masné výrobky. Pokud si chcete uvolnit místo v lednici, tak můžete vyndat kečup, salsu a podobné omáčky, zavařenou zeleninu, jelikož obsahují ocet, což je konzervant.

Potraviny, které nepatří do lednice

Ořechy: Zatímco nižší teploty mohou přispět k ochraně přírodních olejů v ořechách, chlad může výrazně zhoršit jejich chuť. Raději ořechy uskladněte ve vzduchotěsné nádobě někde v temnu.

Okurky: Pokud uchovávejte okurky v lednici, nejste rozhodně sami. Není to ale pro ně to nejlepší místo. Po skončení studie Kalifornská univerzita v Davisu dospěla k závěru, že by měly být skladovány při pokojové teplotě kvůli zvodnatění a zšedivění.

Med: Je pravda, že med při nižších teplotách sice neztrácí žádnou ze svých blahodárných látek, ale začne krystalizovat a tuhnout a ve výsledku máme plastelinu namísto medu. Nezoufejte,

jestliže se vám to už stalo, můžete med opatrně nahřát, maximálně však na 40 stupňů.

Cibule: Obsahuje velké množství škrobu, a proto by měla mít své místo v temnu a chladu. Ponecháme-li ji delší čas v lednici, zvodnatí a brzy se zkazí.

Olivový olej: Oleje obecně do lednice nepatří. Při studených teplotách dochází k zakalení a částečnému či úplnému ztuhnutí.

Brambory: Studené teploty zapříčiní, že bramborový škrob se změní na cukr, což může způsobit změnu barvy a chuti zeleniny. Měly by být uloženy někde v chladu a dobře zakryté.

Rajčata: Chlad způsobuje zničení membrán rajčat a ztrátu chuti. Dojde k jejich zvodnatění.

Chléb: Stejně jako brambory, molekuly škrobu v chlebu znemožňují použití chladničky. Studená teplota urychluje proces nazvaný „retrogradace“ (přírozená chemická reakce), což vede ke stárnutí. Začíná to od okamžiku, kdy chléb opustí pec.

Zdroj: ctidoma.cz

Obec Malá Morava ve spolupráci s TJ Sokol Malá Morava pořádají

16.11.2019
od 19.30 hodin
v KD Malá Morava

Hraje
Sklenář Mira

**tanecční
zábavu**

Vstupné
50 Kč

Bohatá tombola, zvěřinový guláš

listopadovou

Naším fotbalistům se zatím moc nedaří

Už jen dvě utkání zbývají do konce podzimní části tohoto ročníku III. třídy, skupiny A, okresního přeboru fotbalistů. Tři vítězství fotbalistů Sokola Malá Morava však zatím stačila jen na sedmé, předposlední místo.

Výsledky odehraných utkání:

Sokol Malá Morava - Sokol Brničko 2:1 (1:1)

Hrálo se 17. 8. od 16.30 hod.; 57 diváků, rozhodčí Vladislav Rulišek.

FC Rovensko - Sokol Malá Morava 3:1 (0:1)

Hrálo se v sobotu 24. 8. od 16.30 hod.; 48 diváků, rozhodčí Luděk Langhammer.

Sokol Malá Morava - Libina „B“ 2:3 (0:3)

Hrálo se v sobotu 31. 8. od 16.00 hod.; 50 diváků, rozhodčí Milan Janků.

Postřelmov „B“ - Sokol Malá Morava 0:1 (0:1)

Hrálo se v sobotu 7. 9. od 16.00 hod.; 20 diváků, rozhodčí Oldřich Sula.

Sokol Malá Morava - SK Bludov „B“ 1:0 (0:0; penalty 6:5)

Hrálo se 14. 9. od 16.00 hod.; 30 diváků, rozhodčí Ludvík Zák.

Sokol Malá Morava - FK Hanušovice 0:3 (0:1)

Hrálo se 21. 9. od 15.30 hod.; 200 diváků, rozhodčí Milan Holík - Milan Janků.

Jiskra Oskava - Sokol Malá Morava 7:2 (2:1)

Hrálo se v sobotu 28. 9. od 15.30 hod.; 35 diváků, rozhodčí Adam Blátek.

FK Hanušovice - Sokol Malá Morava 5:2 (2:1)

Hrálo se v sobotu 5. 10. od 15.30 hod.; 90 diváků, rozhodčí Ladislav Krobot.

Sokol Malá Morava - Jiskra Oskava 1:5 (0:3)

Hrálo se v sobotu 12. 10. od 15.00 hod.; 50 diváků, rozhodčí Viktor Kovalec - Rudolf Hetmánek, Pavel Jílek.

Průběžná tabulka:

1. Jiskra Oskava	9	8	0	1	40:15	24
2. FK Hanušovice	9	7	0	2	30:13	21
3. FC Rovensko	8	6	0	2	22:16	17
4. Libina „B“	8	4	0	4	24:15	12
5. Postřelmov „B“	8	4	0	4	14:15	12
6. SK Bludov „B“	9	2	0	7	13:24	8
7. Sokol Malá Morava	9	3	0	6	11:27	8
8. Sokol Brničko	8	0	0	8	10:39	0

Pozvánka na fotbal

Přinášíme vám pozvánku na zbývající dva zápasy podzimní části naší fotbalové soutěže - III. třídy okresního přeboru, skupin A. Jen pro úplnost dodáváme, že pokud je náš tým uveden jako první, hraje na svém domácím hřišti v Podlesí.

Těšíme se na vaši podporu.

Sobota 19. 10.	od 14.30 hod.	Sokol Brničko – Sokol Malá Morava
Sobota 26. 10.	od 14.30 hod.	Sokol Malá Morava – FC Rovensko

Petr Ceh, Sokol Malá Morava

Hub bylo tolik, že by se kosou daly sklízet

„Bože, to bylo letos hub!“ zaplesalo nejedno houbařské srdce. Ostatně, je fantastické, že jsme v této vášni nejen v Evropě naprosto výjimeční. Není divu, protože naši lidé houbaření dovedli k naprosté dokonalosti.

Každý dnes ví, že aby byla výprava za houbami korunována zaručeným úspěchem, musí se do lesa vyrazit za rozbřesku. Tomu však předchází noc neklidného převalování na kavalci, plná divokých snů, v nichž doslova šlapete po koberci hříbků, jen je sesbírat... A do toho vysněného ráje brutálně zazvoní budík, který vám připomene, že je čas vstávat. Za okny je sice ještě tma, ale než sluneční paprsky olíznou horizont, musíte stát na kraji lesa, musíte být první, stůj co stůj.

FEJETON

Nepotřebujete toho mnoho - vhodný oděv, gumáky do ranní rosy, ne moc velký košík, abyste nepůsobili trapně, kdyby se nezadařilo a vy našli jen pár usmolených klouzků, taky mobil, kdyby se vám - nedej Bože - něco stalo, ale hlavně pořádný houbařský nožík. I ten je už dnes sofistikovaný, se zaklapovací krátkou, zahnutou čepelí a na konci rukojeti s praktickým štětečkem na čištění hub od travin, jehličí či zbytků hlíny. Takový opucovaný křemenáč ve vašich rukou najednou zkrásní, že by se s ním daly od hodiny štipovat ponožky.

Vždycky mě fascinoval zvláštní houbařský místopis. Do lesa na blind chodí jen amatéři, správný houbař má každý porost pojmenovaný a chodí najisto. Ví, že támhle je les podhříbkový, tady kozákový, tenhle je křemeňákový, tady ten

remízek sameťákový a támhle vzadu, že roste odjakživa kulový. A i když je les pro všechny, každý houbař tu má „svá“ tajná místa.

Ne vždy je však úspěch zaručen, byť jste pro něj udělali na začátku maximum. To třeba po rychlé snídani kvapně doběhnete do lesa, zklidníte krok i dech, a protože je ještě ranní šero, napínáte zrak a v každém mokřem lístku vidíte lesknoucí se klobouček. Ale ono pořád nic, i když už hodnou chvíli šrákáte po lese sem a tam.

A v okamžiku, kdy se klacíkem snažíte proesávat podrost kolem, roztoupí se houština a z ní přímo před vás vykročí chlapík s košem plným těch nekrásnějších hub. Chce se vám zařvat: Ty nenažraný darebáku, tys mi to tady všechno vysbíral! Namísto toho se vám ale ústa zkriví do kyselého a strojeného úsměvu a vy se úplně překnete: „Dobřej den. Tak co, rostou, rostou?“ A ten chlap se na vás ani nepodívá a jen cynicky přitaká: „Ale jo, něco už mám“. Pak se před vámi skloní a přímo před špičkami vašich holínek ze země drze vykrojí výstavního praváčka. Ještěže mají houbařské nože tak krátké čepele, jinak by byly naše lesy plné nožkujících se houbařů...

K uzoufání ale taky je, kdy se už v duchu vidíte nad stolem krájet houby na sušení, nakládáte je do octa, mícháte houbovým gulášem, nebo se vám už nosem line vůně první letošní smaženice a vy přitom po hodinové lesní pátračce narazíte na jeden jediný podhříbek. Nevím jak vy, ale já už vím, že všechny houby mají jednu velice nepěknou vlastnost - nikdy vám neprozradí, kde rostou jejich bratříčci. A vás přitom v hlavě straší stará pověra, že přínést z lesa jednu houbu, je jako přinést smrt do rodiny.

Tohle ale neplatilo o letošní sezóně. Hub bylo přehršel, zadarmo a pro každého. Na své si přišli nejen odborníci, co pro nás dělají atlasy hub anebo nás pokutují jako mykologické hlídky, ale hlavně my, co dáváme na jistotu a bereme jen to, co bezpečně známe. Sám jsem si mohl vybírat, a tak jsem nosil domů plné koše křemeňáků, pančáků i praváků. Letos jsme totiž houby nehledali, ale sbírali.

Málem bych ale na jednu skupinu houbařských „odborníků“ zapomněl. Říkám jim dobrodruzi a tak trochu obdivuji jejich rozhled, znalosti a jistotu, i když jsem od nich žádné odborné pojednání ještě nečetl. Jejich úlovky jsou mnohem bohatější, protože vedle hřibovitých hub nepohrhnou bedlemi, růžovkami, holubinkami, žampióny, václavkami, masáky, liškami a jinou zespod klobouku pruhovanou drobotinou. Někdy se jim ale určení druhu houby moc nepovede a oni pak, měli-li štěstí, s vypumpovaným žaludkem píšou domů esemesky z nemocnice.

Prostě zapomněli na tu největší houbařskou pravdu, že všechny houby jsou jedlé, byť některé jenom jednou...

Arnošt Juránek